

Řebříčky (*Achillea* spp.)

COMMON YARROW
Achillea millefolium L.
ASTER FAMILY

Systematické zařazení

čeleď *Asteraceae*

tribus *Anthemidae*

Eurasie a Severní Amerika

celosvětově 115–130 druhů

v Evropě 52–60 druhů

v České republice se přirozeně vyskytuje 9 druhů

další 2–3 druhy se vyskytly nebo vyskytují jako
zavlečené

Vnitrorodové členění rodu *Achillea*

<i>A. sect. Otanthus</i>	<i>Achillea (Otanthus) maritima</i> hlavně v Mediteránu
<i>A. sect. Babounya</i>	<i>A. santolinoides, A. cretica, A. vermicularis, A. aleppica...</i> hlavně jz. Asie, přesahuje na Krétu, do sev. Afriky a do Španělska
<i>A. sect. Ptarmica</i>	<i>A. ptarmica, A. salicifolia, A. pyrenaica, A. impatiens...</i> euroasijský areál
<i>A. sect. Anthemoideae</i>	<i>A. atrata, A. clavennae, A. clusiana, A. lingulata, A. moschata, A. nana, A. oxyloba, A. schurii...</i> Alpy, Apeniny, balkánská pohoří
<i>A. sect. Achillea</i>	<i>A. asplenifolia, A. collina, A. distans, A. millefolium, A. pannonica, A. pratensis, A. setacea, A. styriaca, A. nobilis, A. crithmifolia</i> Evropa, Asie, Sev. Amerika

Achillea ptarmica

listy celistvé, čárkovitě kopinaté, 1-2x ostře pilovité
jazykovitých květů 8-13
liguly přibližně zdéli zákrovu, bílé
 $2n = 18$

vlhké až rašelinné louky, potoční nivy, břehy rybníků příkopů
roztoušeně až dost hojně, v nejteplejších a nejsušších oblastech chybí

aspoň v minulosti pěstována v kultivarech s plnými úbory, nazřídka zplaňuje

v Pyrenejích *A. pyrenaica*

v Polsku a Rusku *A. salicifolia* (syn. *A. cartilaginea*)

Achillea ptarmica

2 cm

Achillea ptarmica

***Achillea ptarmica* 'Snowball'**

***Achillea ptarmica* 'Pearl'**

Copyright (c) Weezingreens
<http://plantsdatabase.com/members/Weezingreens/>
Unauthorized Use Prohibited

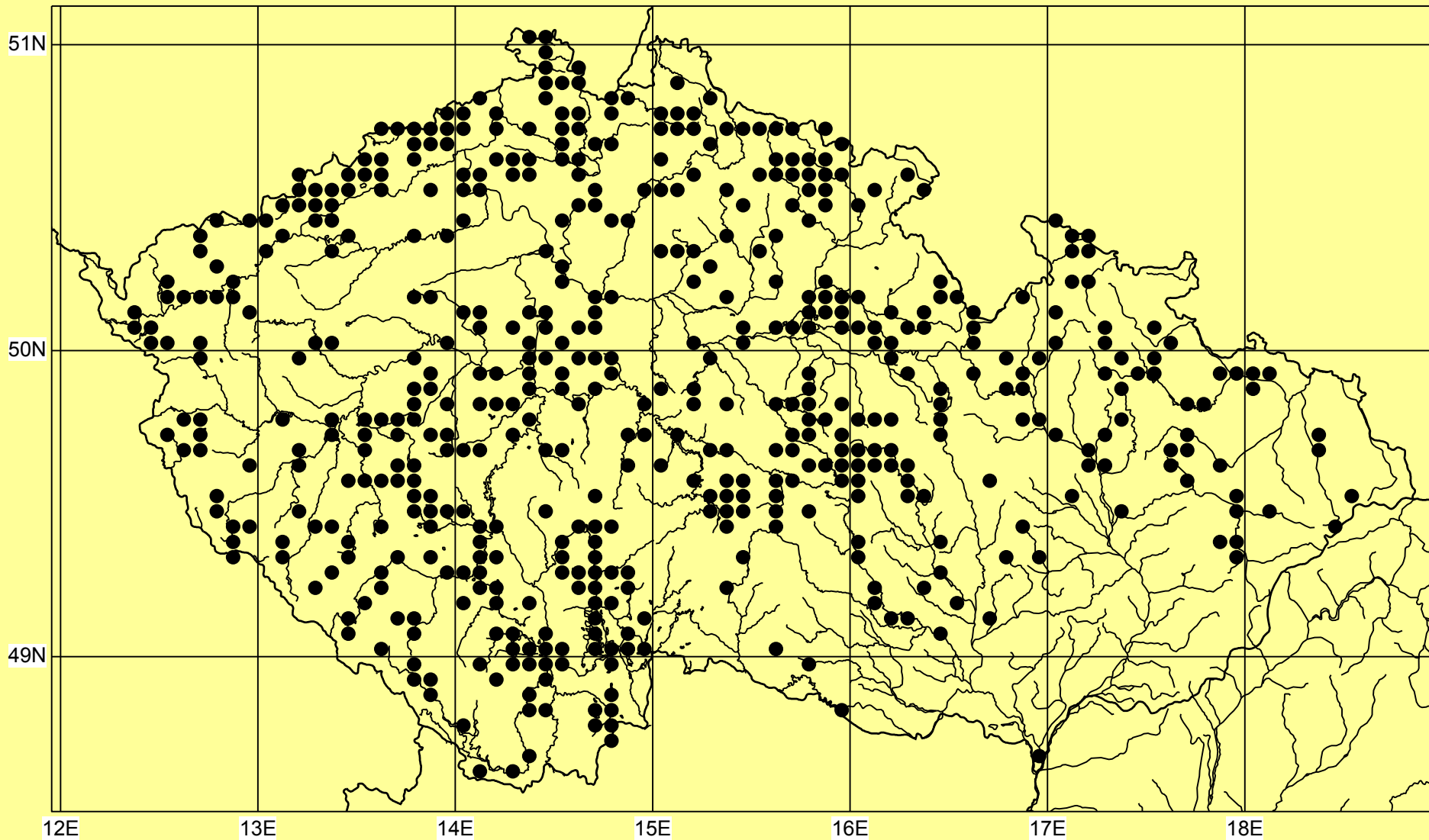

Anaphalis margaritacea

Achillea ptarmica

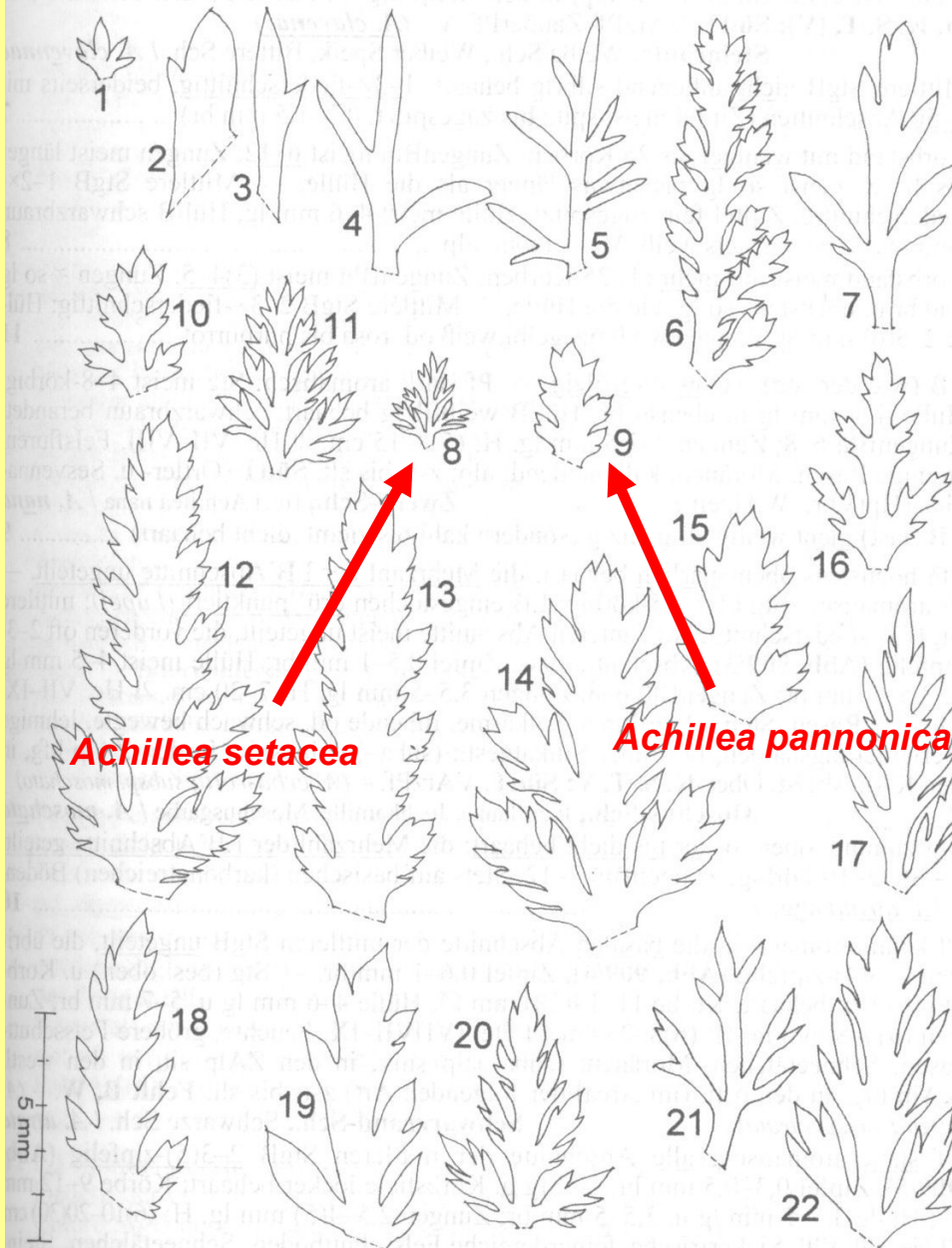
Polyploidní řada *Achillea millefolium*

$2n$	taxony
18	<i>Achillea asplenifolia</i> <i>Achillea setacea</i> (<i>Achillea roseoalba</i>)
36	<i>Achillea pratensis</i> <i>Achillea collina</i>
54	<i>Achillea millefolium</i> subsp. <i>millefolium</i> <i>Achillea millefolium</i> subsp. <i>sudetica</i>
72	<i>Achillea pannonica</i>

Xerofilní řebříčky *Achillea pannonica* & *A. setacea*

korunní trubka 0,8-1,5x delší než ligula
 lodyha, listy a zákrovní listeny dlouze chlupaté
 liguly vždy bílé

	<i>Achillea setacea</i>	<i>Achillea pannonica</i>
úkrojky přízemních listů	čárkovité, nanejvýš 0,3 mm široké, nápadně trojrozměrně uspořádané	nikdy čárkovité, většinou širší než 0,3 mm a do plochy rozložené
přízemní listy	většinou krátké	u nekvetoucích růžic někdy tak vysoké jako výhony sousedních kvetoucích rostlin
2n	18	72
doba květu	V-VI	(V-)VI-VIII
	většinou acidofilní trávníky na píscích a štěrcích, příp. zvětralinách, méně často na spraších	spíš bazifilní, suché trávníky, často lemy teplomilných doubrav, někdy subruderální stanoviště

Achillea setacea

Achillea pannonica

Achillea, mittlere Blattfiedern von LB aus dem oberen Drittel eines Blühtriebes:
 1 *A. tomentosa*, 2 *A. clavatae*, 3 *A. moschata*, 4 *A. atrata*, 5 *A. clusiana*, 6 *A. nobilis*, 7 *A. crithmifolia*, 8 *A. setacea*, 9 *A. pannonica*, 10+11 *A. collina*, 12 *A. styriaca*, 13 *A. distans*, 14+15 *A. pratensis*, 16 *A. asplenifolia*, 17 *A. roseoalba*, 18 *A. „raxensis“*, 19+20 *A. millefolium* subsp. *sudetica*, 21+22 *A. millefolium* subsp. *millefolium*.

***Achillea
setacea***

***Achillea
setacea***

***Achillea
setacea***

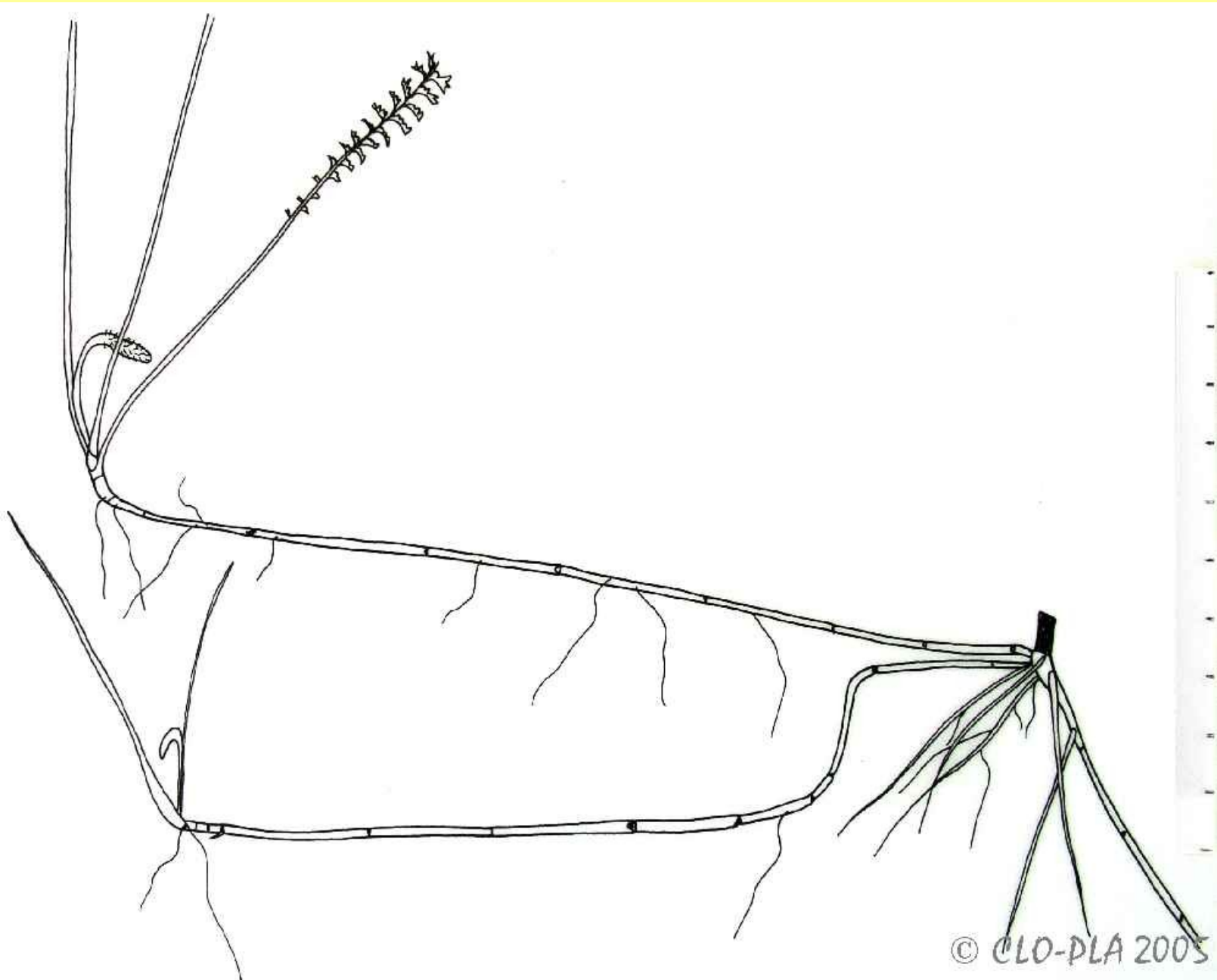

***Achillea
pannonica***

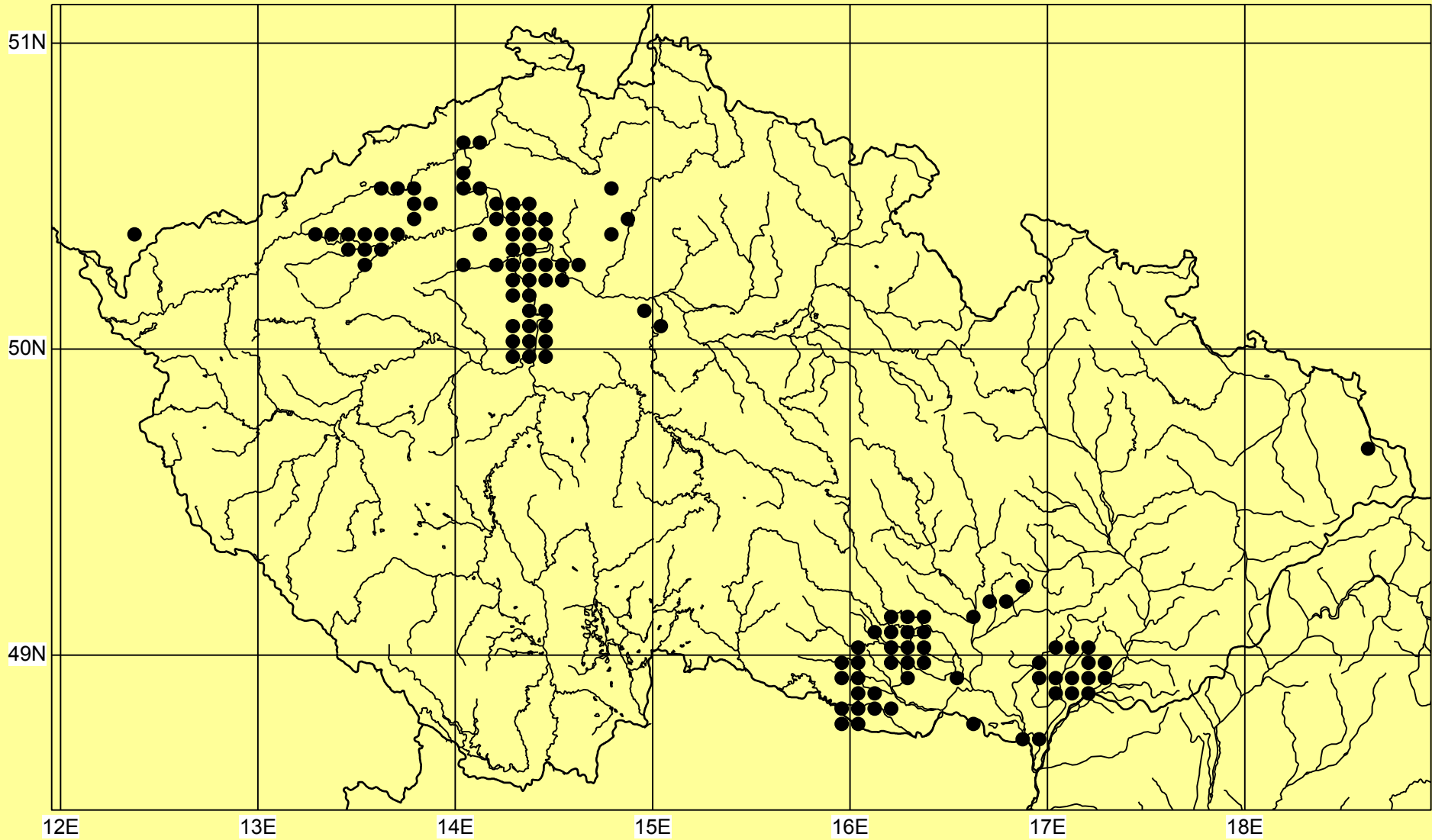
***Achillea
pannonica***

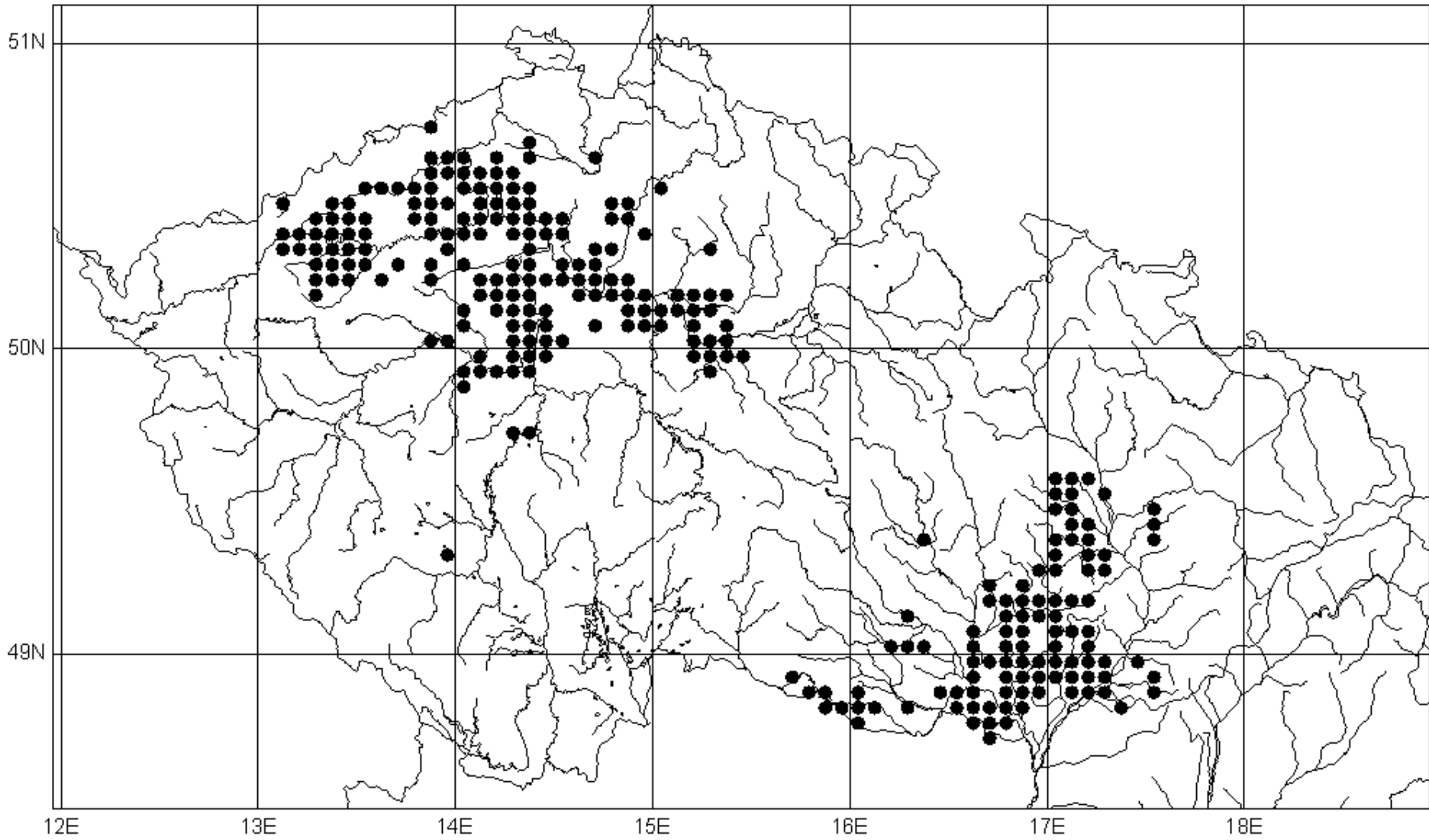
Achillea pannonica

Achillea setacea

Achillea pannonica

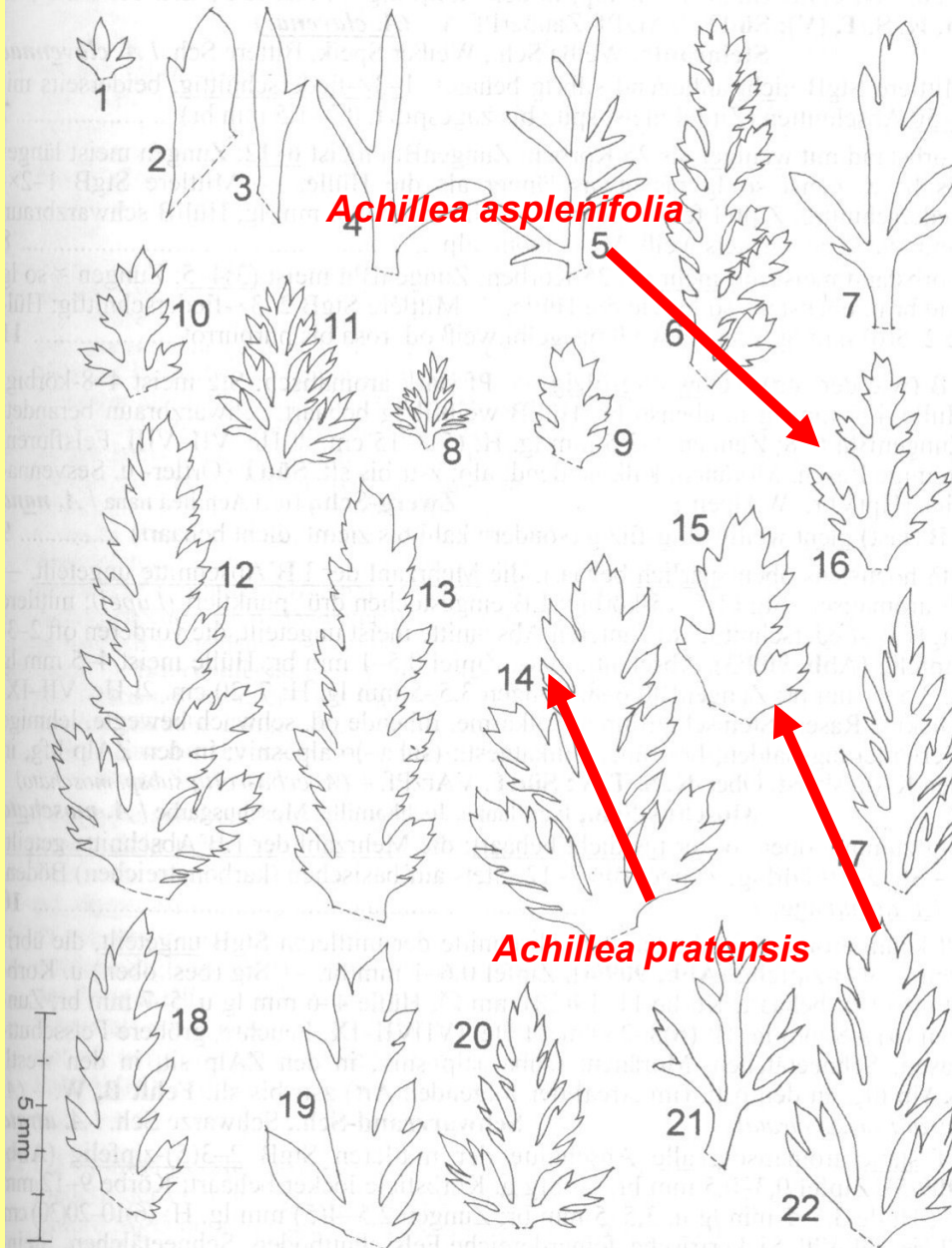

Achillea asplenifolia* & *A. pratensis

délka korunní trubka činí ca 0,5-0,8násobek délky liguly
 lodyha, listy a zákrovní listeny skoro lysé, olysalé nebo řídce chlupaté
 liguly bílé nebo až sytě růžové, nikdy však nažloutlé

	<i>Achillea asplenifolia</i>	<i>Achillea pratensis</i>
dolní lodyžní listy	většinou nápadně řapíkaté	řapíkaté nebo téměř přisedlé
okraj listové čepele	často s kolenchymatickou lištou	zřídka s kolenchymatickou lištou
2n	18	36
zákrovy	lysé nebo řídce chlupaté	olysalé až chlupaté
listové větveno	v hor. části listu rozšířené	v hor. části listu rozšířené, často zubaté
		na bázi lodyhy už v době květu často nápadné vystoupavé výběžky

Achillea, mittlere Blattfiedern von LB aus dem oberen Drittel eines Blühtriebes:
 1 *A. tomentosa*, 2 *A. clavata*, 3 *A. moschata*, 4 *A. atrata*, 5 *A. clusiana*, 6 *A. nobilis*, 7 *A. crithmifolia*, 8 *A. setacea*, 9 *A. pannonica*, 10+11 *A. collina*, 12 *A. styriaca*, 13 *A. distans*, 14+15 *A. pratensis*, 16 *A. asplenifolia*, 17 *A. roseoalba*, 18 *A. „raxensis“*, 19+20 *A. millefolium* subsp. *sudetica*, 21+22 *A. millefolium* subsp. *millefolium*.

Achillea asplenifolia

© J. Danihelka

***Achillea
asplenifolia***

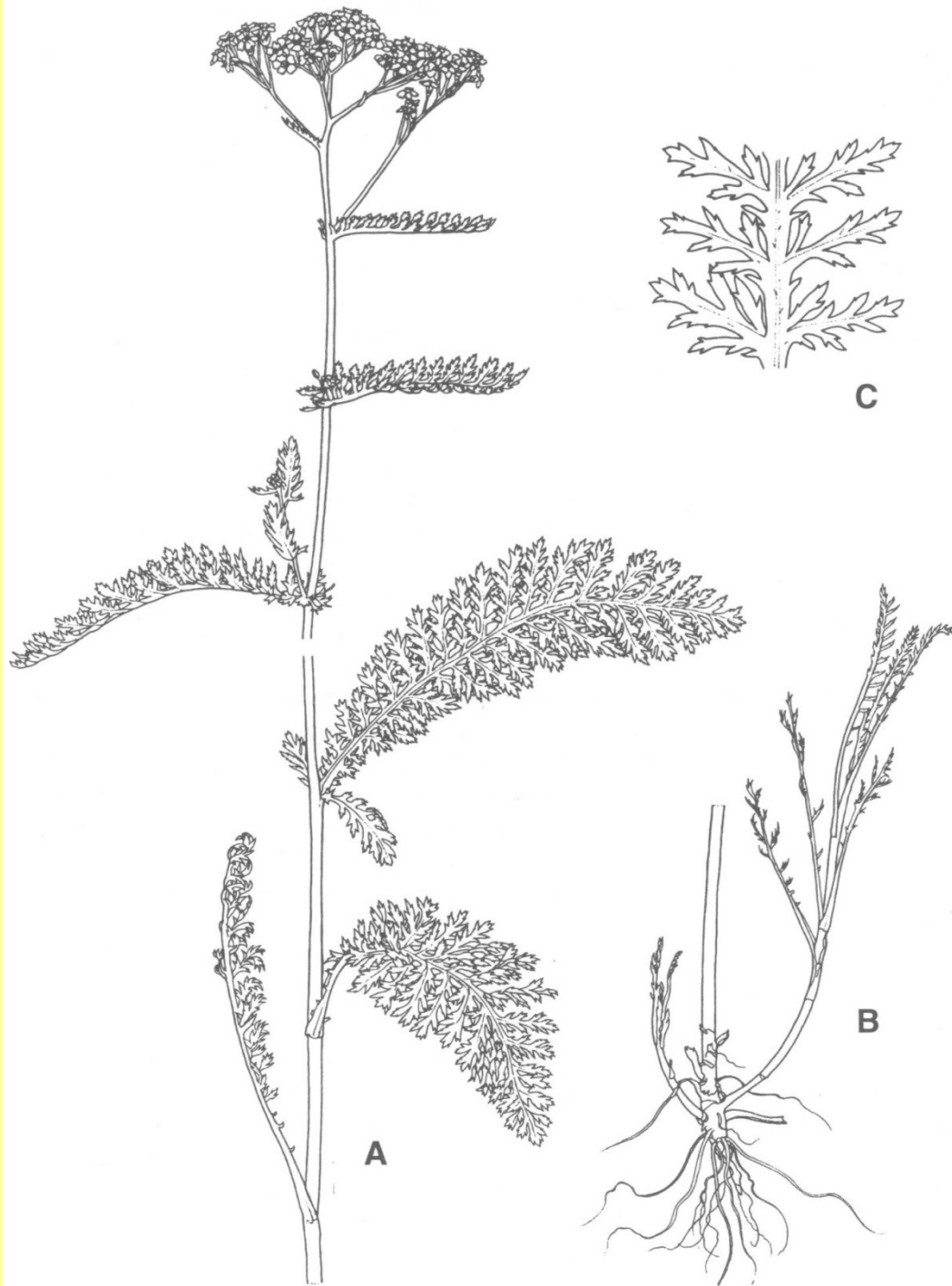
***Achillea
pratensis***

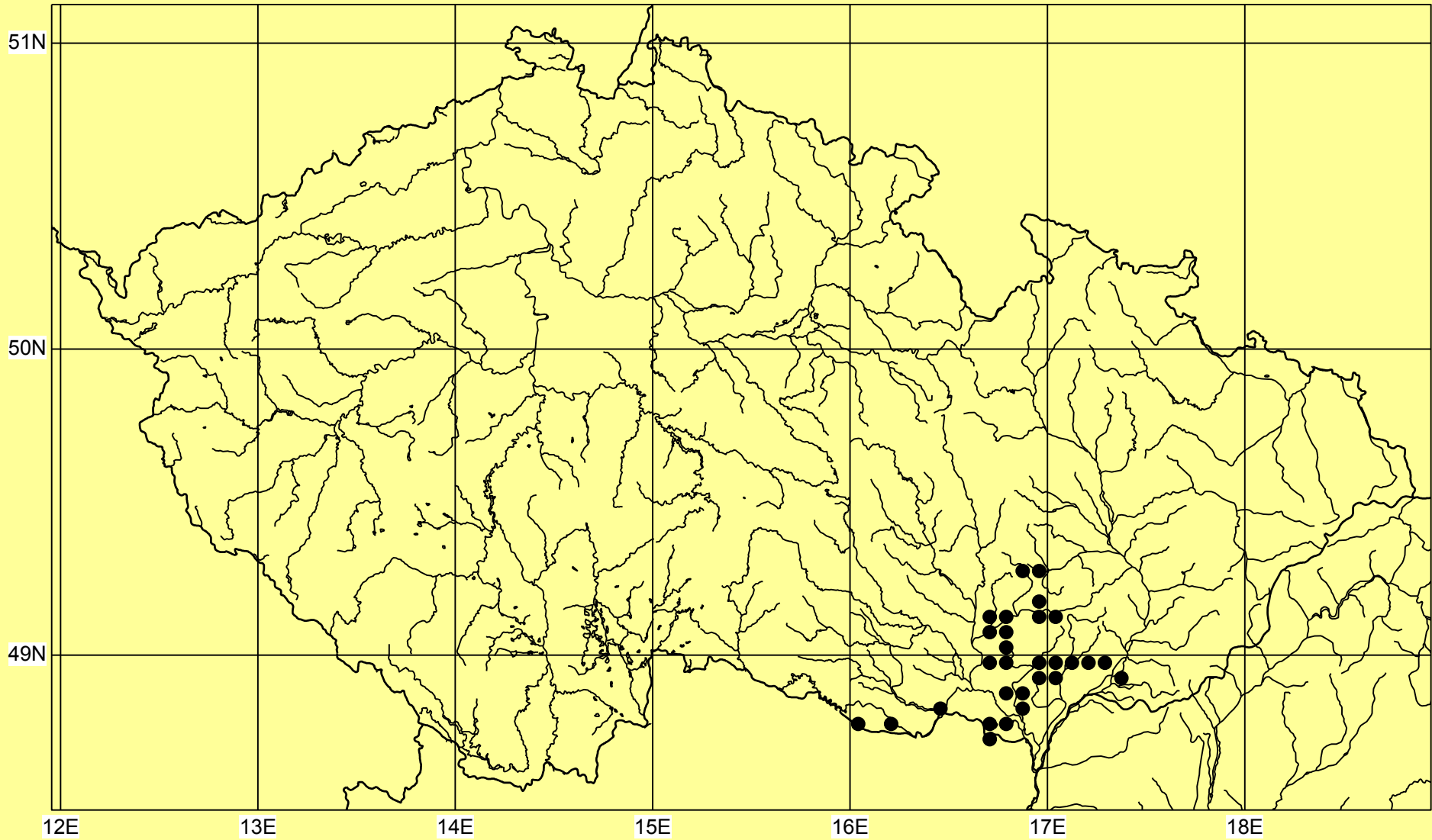
***Achillea
asplenifolia***

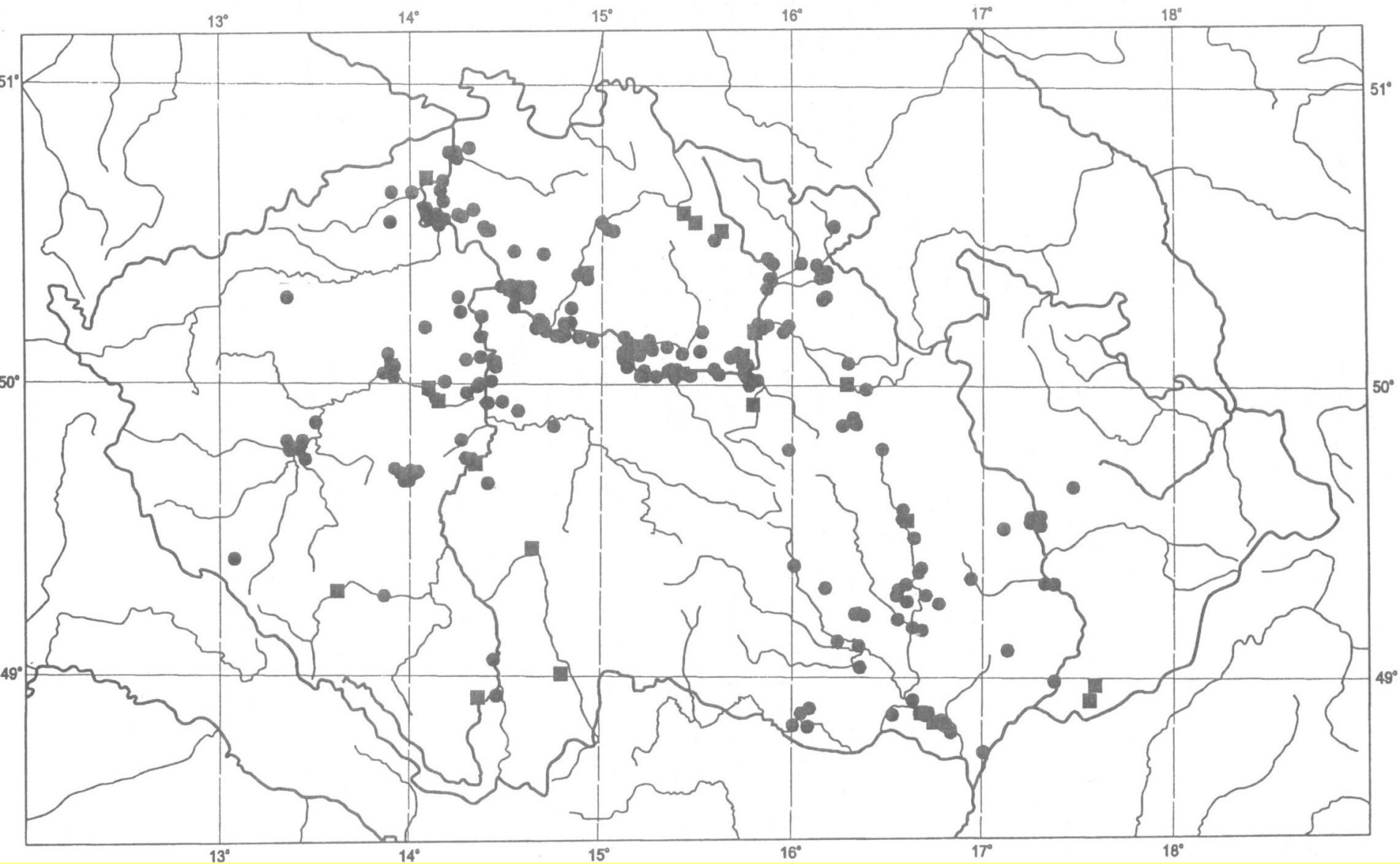

Achillea pratensis
letní výhon (po seči),
kresba A. Skoumalová-
Hadačová

Achillea asplenifolia

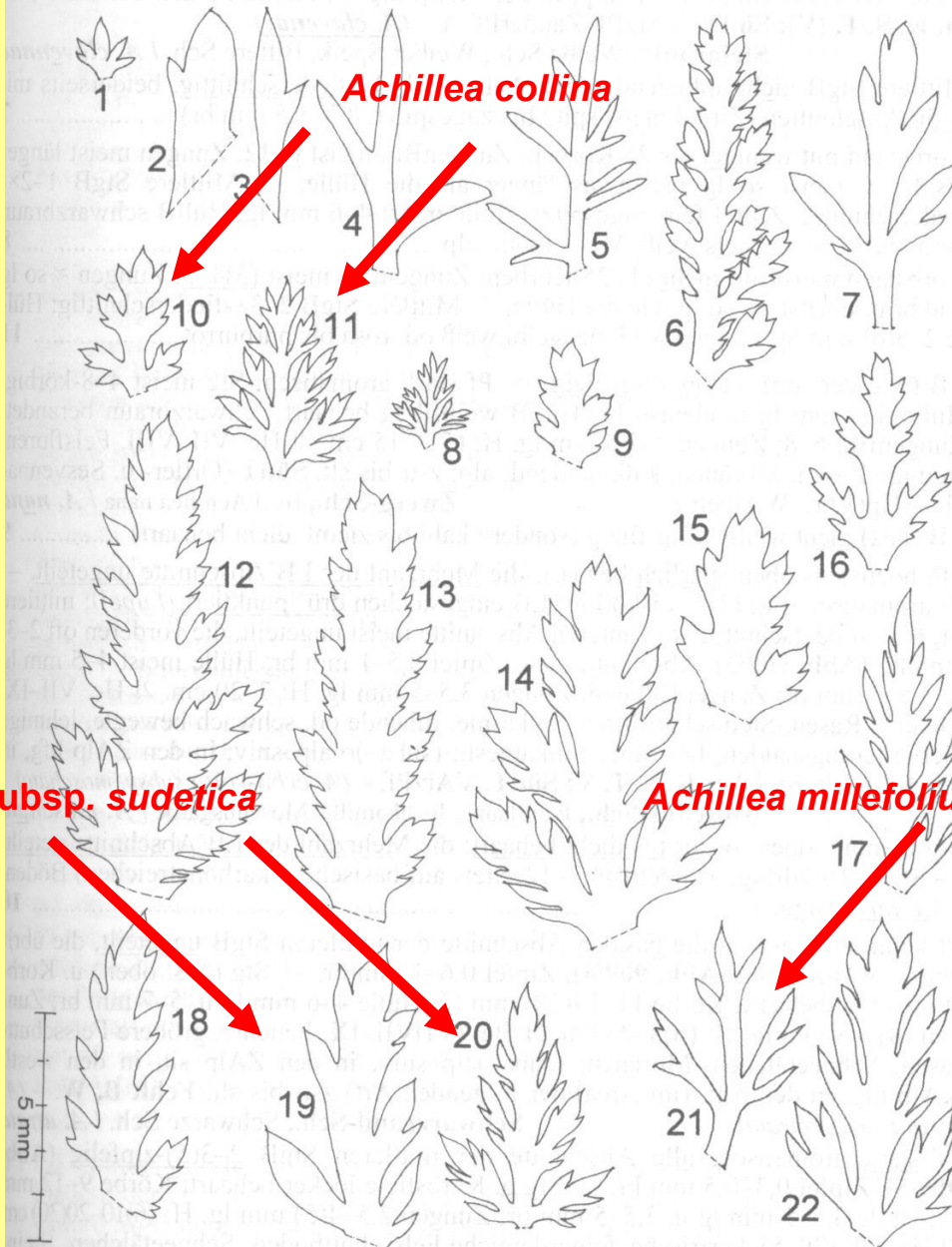

***Achillea pratensis* v České republice**

Achillea collina* & *A. millefolium

	<i>Achillea collina</i>	<i>Achillea millefolium</i>
korunní trubka	0,8-1,5x delší než ligula	zděli 0,5-0,8násobku liguly
liguly	(1-)1,8(-2,8) x (1,3-)2(-3) mm skoro vždy bílé, za sucha někdy nažloutlé	(1,3-)2,3(-3,3) x (1,5-)2,5(-3,7) mm bílý nebo růžový, někdy až sytě růžový
hlavní chocholík květenství	obvykle 2-3(-4) cm široký	obvykle 4-15 cm široký
šířka a délka úboru	(2,2-)3,7(-5) x (1,8-)2,6(-4) mm	(3-)4,3(-6) x (2-)2,8(-4,5) mm
stanoviště	suché trávníky, suché louky, okraje cest, ruderální plochy	louky, okraje cest, paseky, skalky, meze
	nížiny až pahorkatiny v teplejších částech státu	pahorkatiny až horské (subalpínské) polohy <i>A. millefolium</i> subsp. <i>sudetica</i>

Achillea collina

Achillea millefolium subsp. sudetica

Achillea millefolium subsp. millefolium

Achillea, mittlere Blattfiedern von LB aus dem oberen Drittel eines Blühtriebes:
 1 *A. tomentosa*, 2 *A. clavatae*, 3 *A. moschata*, 4 *A. atrata*, 5 *A. clusiana*, 6 *A. nobilis*, 7 *A. crithmifolia*, 8 *A. setacea*, 9 *A. pannonica*, 10+11 *A. collina*, 12 *A. styriaca*, 13 *A. distans*, 14+15 *A. pratensis*, 16 *A. asplenifolia*, 17 *A. roseoalba*, 18 *A. „raxensis“*, 19+20 *A. millefolium* subsp. *sudetica*, 21+22 *A. millefolium* subsp. *millefolium*.

Achillea collina

© J. Danihelka

Achillea collina

Achillea millefolium

Achillea millefolium

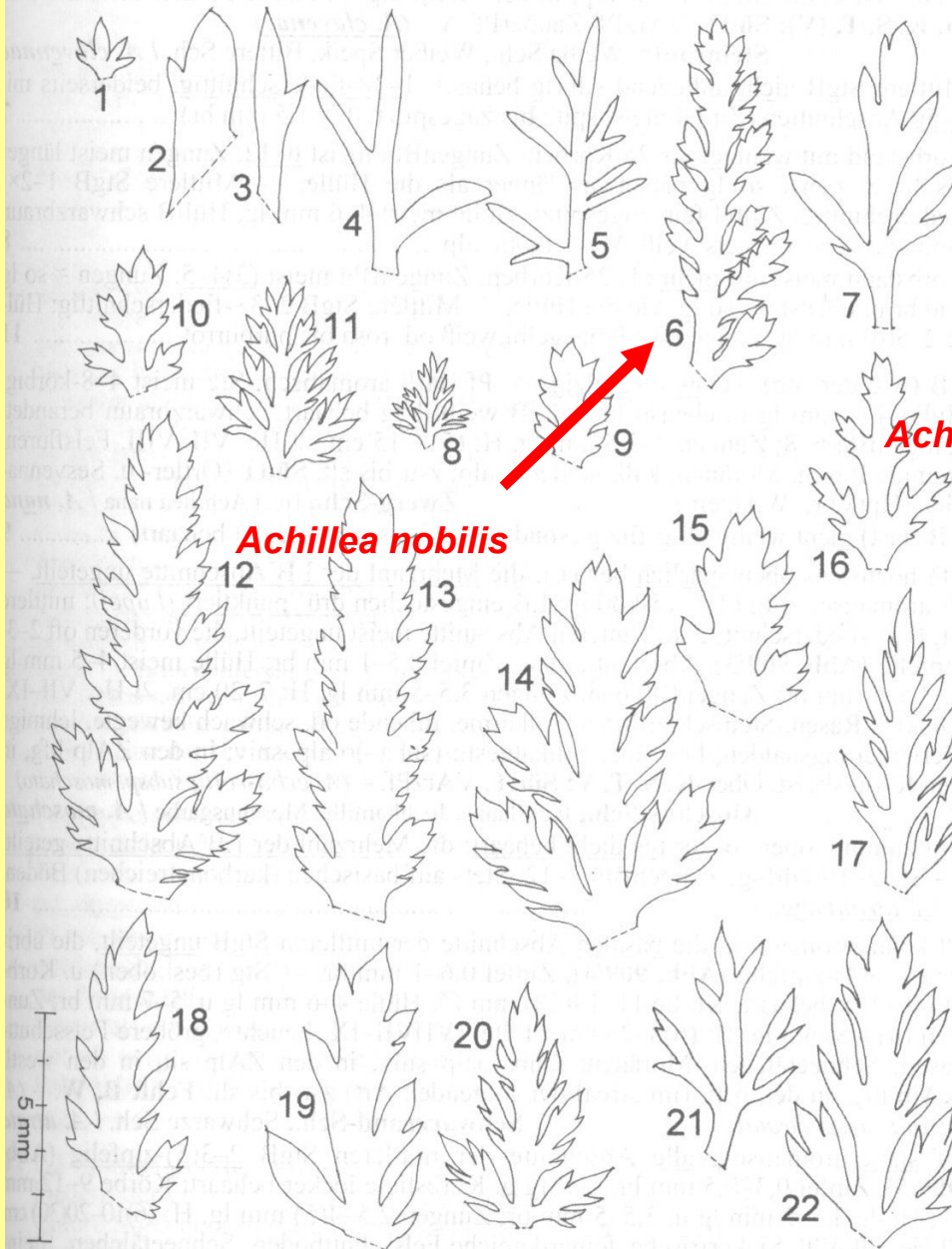

Achillea millefolium
'Cerise'

Achillea nobilis* & *A. crithmifolia

	<i>Achillea nobilis</i>	<i>Achillea crithmifolia</i>
vřeteno listů	zubaté, s menšími „vedlejšími“ úkrojky	celokrajné (nezubaté)
úkrojky horních lodyžních listů	2-3x pečenosečné	1(-2)x peřenodílné
dolní lodyžní listy	zřetelně řapíkaté, 2-10 x 1-3 cm, vejčité, ploché	6-20 x 1,5-7 cm, s jemnými, trojrozměrně uspořádanými úkrojky
horní lodyžní listy	vejčité	vejčité až podlouhlé
stanoviště	suché trávníky, skalky, poloruderální místa, lomy nížiny až pahorkatiny v teplejších částech státu	jen synantropní výskyt, přirozeně nejbliž na jižním Slovensku

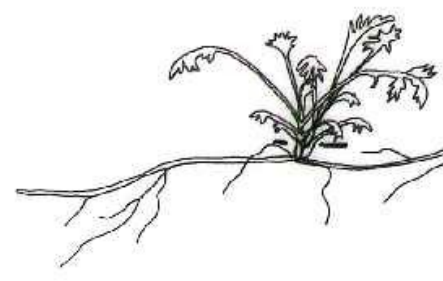
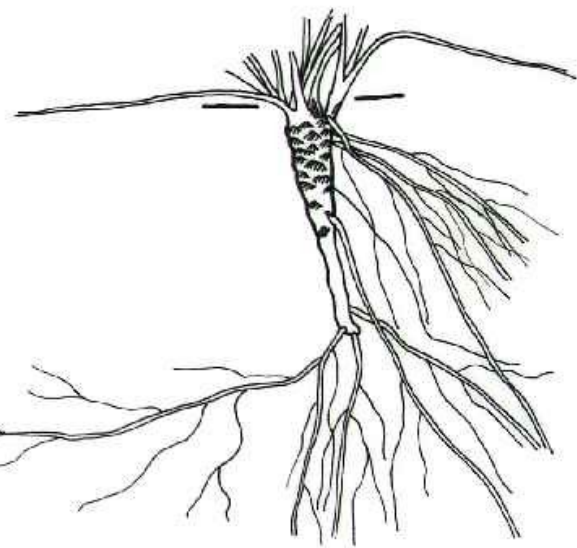
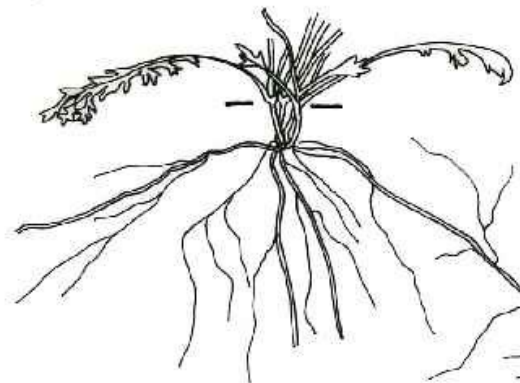
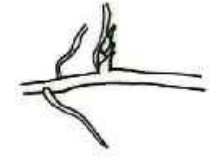
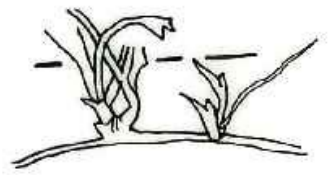
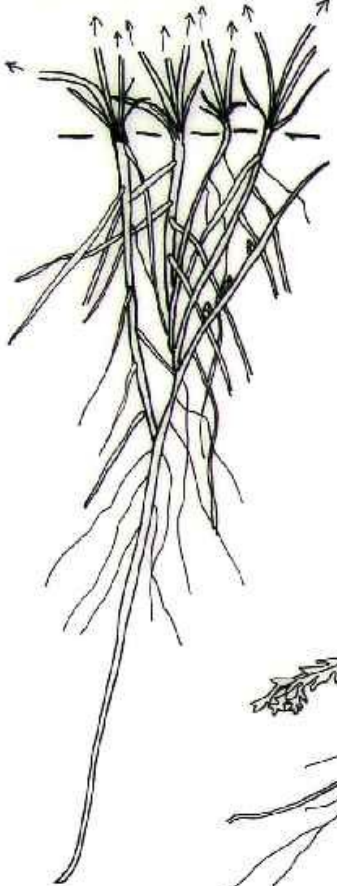
Achillea, mittlere Blattfiedern von LB aus dem oberen Drittel eines Blühtriebes:
 1 *A. tomentosa*, 2 *A. clavatae*, 3 *A. moschata*, 4 *A. atrata*, 5 *A. clusiana*, 6 *A. nobilis*, 7 *A. crithmifolia*, 8 *A. setacea*, 9 *A. pannonica*, 10+11 *A. collina*, 12 *A. styriaca*, 13 *A. distans*, 14+15 *A. pratensis*, 16 *A. asplenifolia*, 17 *A. roseoalba*, 18 *A. „raxensis“*, 19+20 *A. millefolium* subsp. *sudetica*, 21+22 *A. millefolium* subsp. *millefolium*.

Achillea nobilis

© M. Hassler

© CLO-PLA 2005

Achillea nobilis

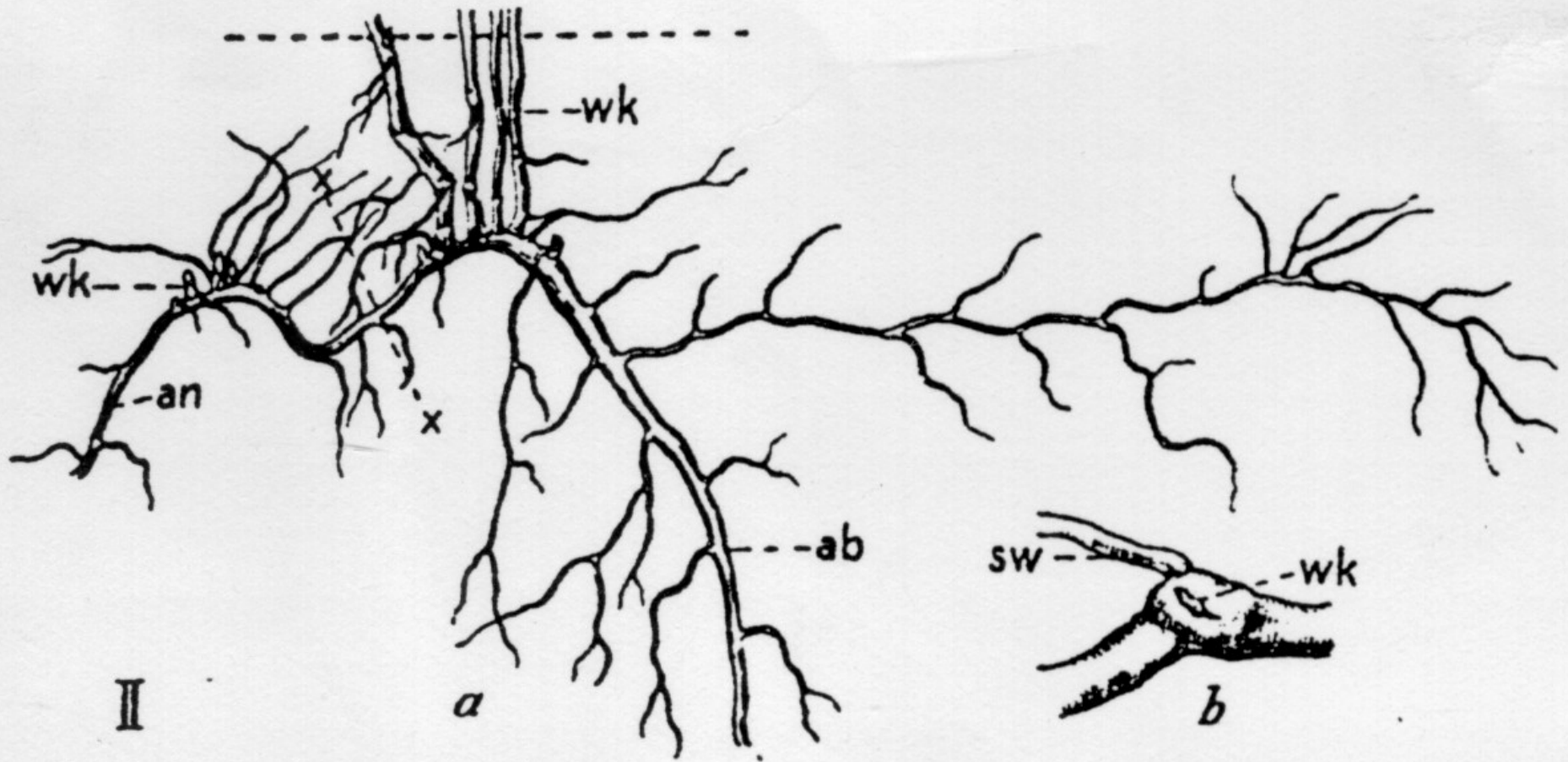

Achillea crithmifolia

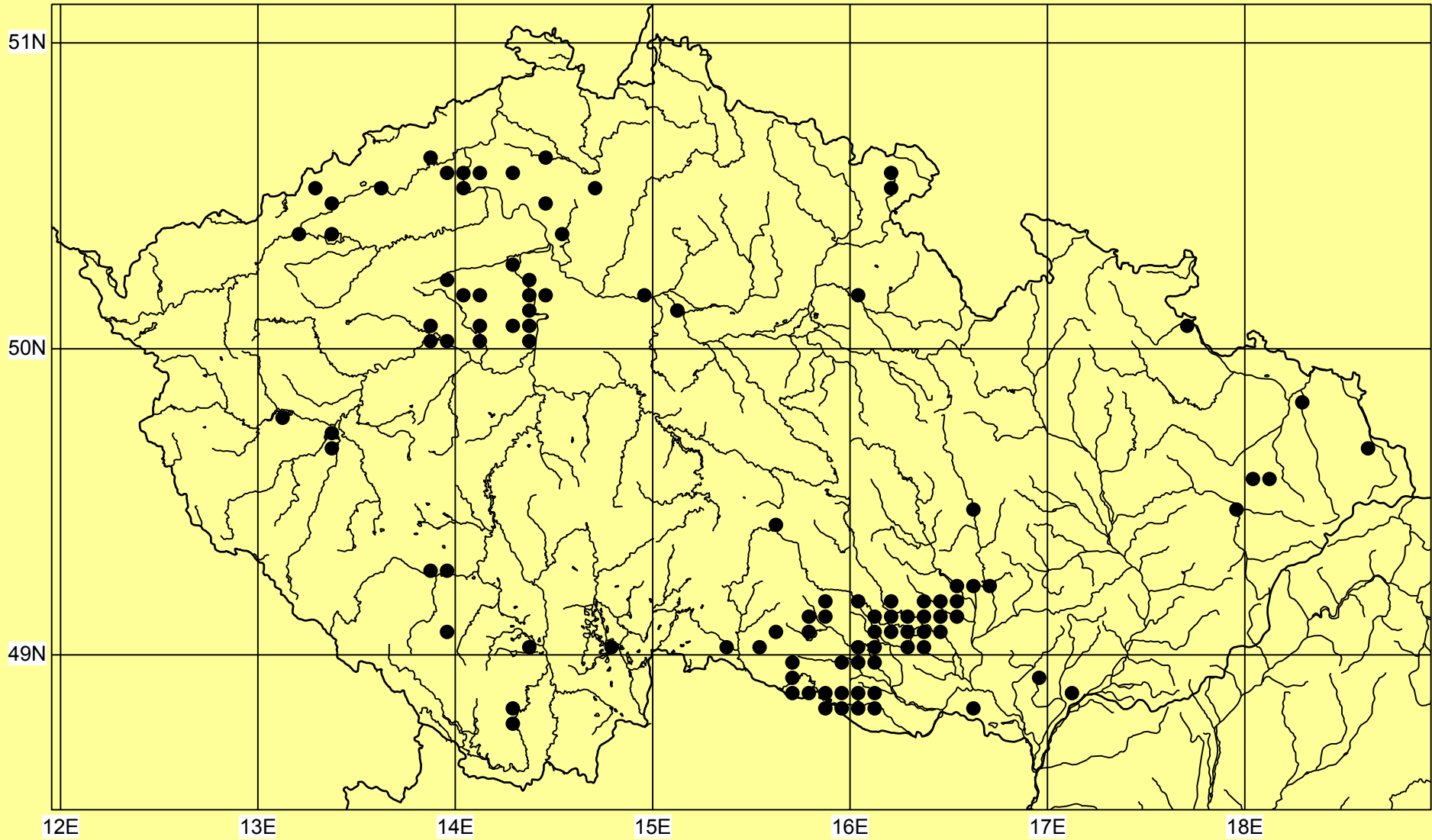

Achillea crithmifolia

Achillea crithmifolia

Achillea nobilis

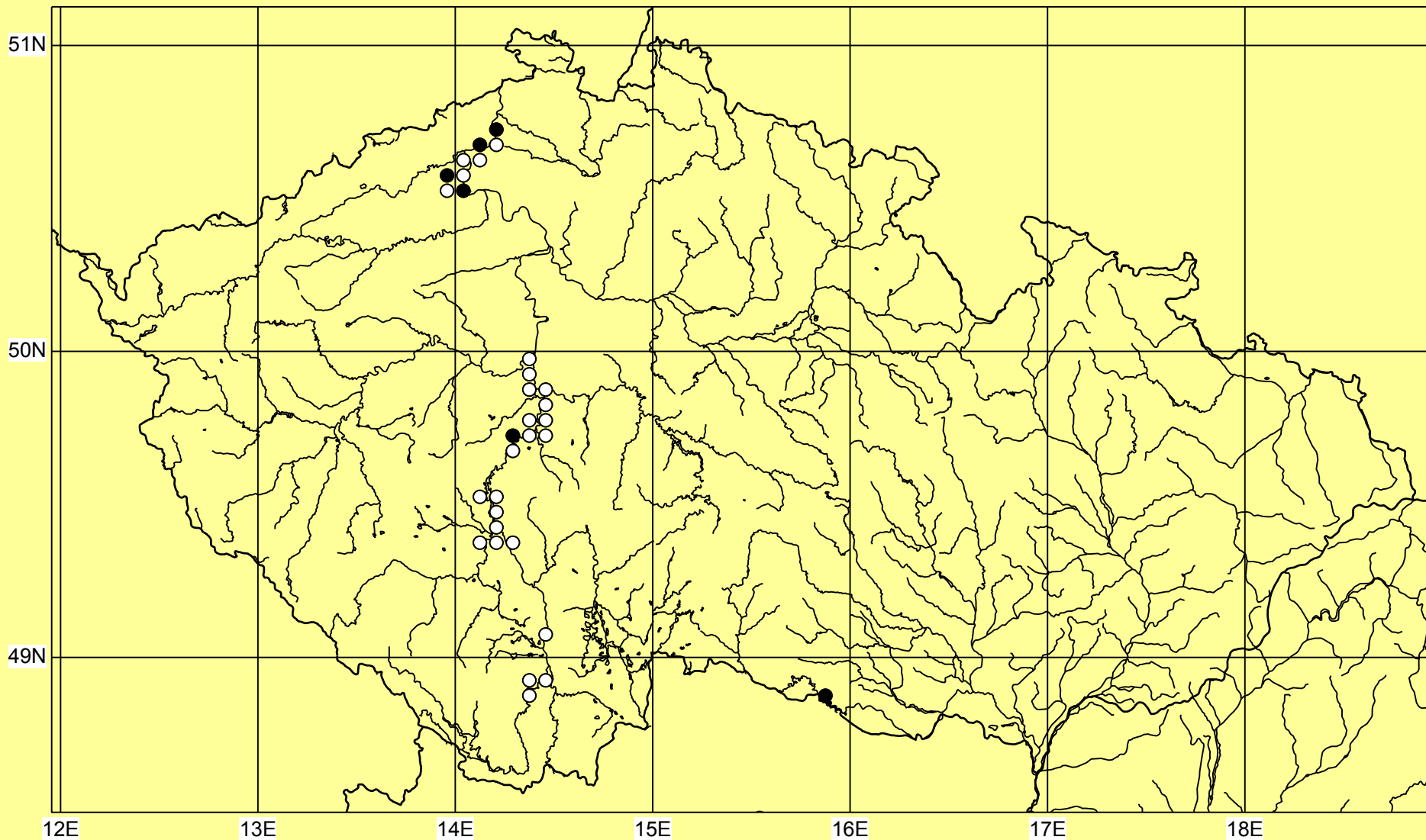

Achillea styriaca* & *A. distans

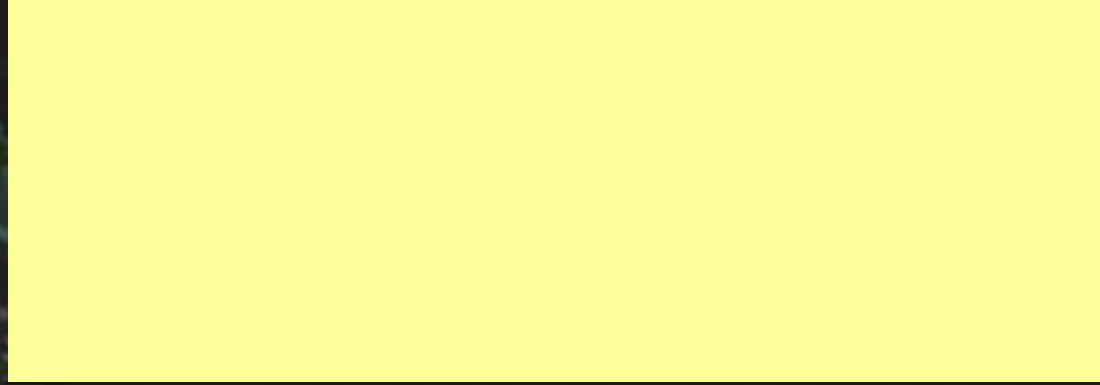
	<i>Achillea styriaca</i>	<i>Achillea distans</i>
šířka hlavního chocholíku	3-5(-8) cm	5-10 cm
úbory	malé (3-)4(-5) x (1,8-)2,4(-3) mm	velké (3,8-)5(-6) x (3-)3,2(-4) mm
počet nodů	(16-)20(-27)	(10-)13(-18)
liguly	(1,5-)2,2(-2,9) x (1,5-)2,3(-2,9) mm bílá nebo růžová	(1,8-)2,6(-4,5) x (2-)2,8(-4,2) mm bílá nebo růžová
$2n$	36	54
	reliktní stanoviště českého masivu, hlavně doubravy nebo dubohabřiny na příkrých svazích říčních údolí; Rakousko	v ČR neroste; nejbliž v Rakousku a na Slovensku

Achillea styriaca

© J. Danihelka

© J. Danihelka

Achillea macrophylla

© M. Chytrý

Achillea grandifolia

<http://botanika.wendys.cz>

Pyrethrum macrophyllum

<http://botanika.wendys.cz>

Pyrethrum macrophyllum

<http://botanika.wendys.cz>

Pyrethrum macrophyllum

Achillea atrata

Achillea atrata

***Achillea
clusiana***

***Achillea
clusiana***

Achillea clavennae

***Achillea
clavennae***

© M. Chytrý

© CLO-PLA 2005

***Achillea
clavennae***

***Achillea
moschata***

Achillea moschata

Achillea nana

Achillea nana

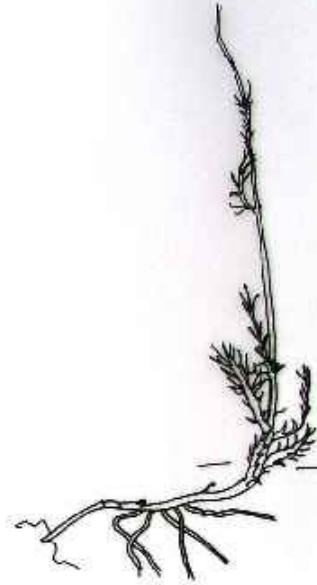
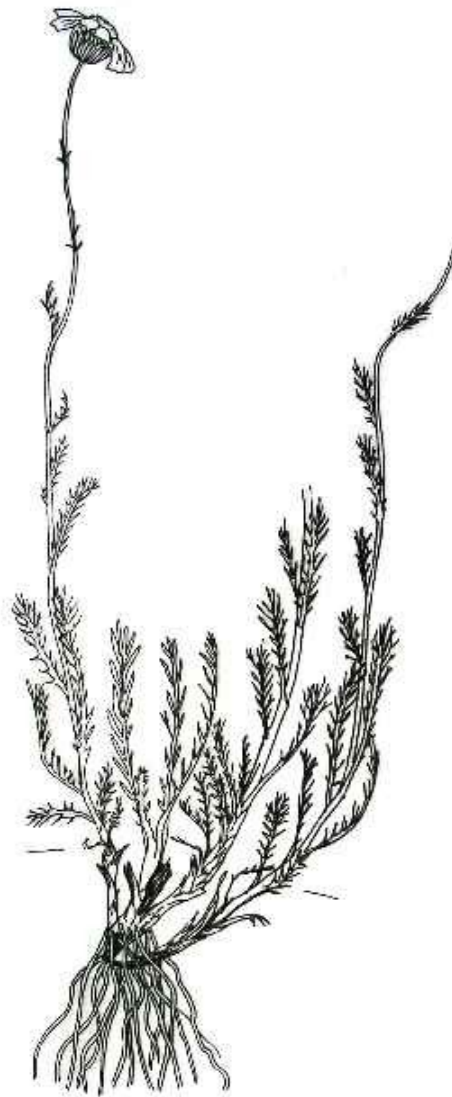
Achillea oxyloba

Achillea oxyloba

© CLO PLA 2005

Achillea oxyloba

Achillea filipendulina

Achillea filipendulina

Achillea tomentosa